

RAVIMIAMET

Lagle Kalberg
Sotsiaalkindlustusamet
Paldiski mnt 80
15092 TALLINN

Teie: 23.05.2024 nr 2-1/16201-1

Meie: 17.06.2024 nr JV-1/2172-2

lagle.kalberg@sotsiaalkindlustusamet.ee

Ravimiameti seisukoht

Lugupeetud Lagle Kalberg

Küsisite Ravimiametilt, kas erihoolekande asutuses töötavad tegevusjuhendajad vm ilma meditsiinilise hariduseta töötajad tohivad jagada teenuse saajate isiklikke ravimeid dosaatoritesse (ehk isiklikesse ravimikarpidesse, kus tuleb erinevad ravimid päeva peale ära jaotada)?

Tänases õigusruumis ei ole reguleeritud, kes võib erihoolekandeasutuses manustamiskordade kaupa patsiendile väljastamiseks ravimeid ravimikarpidesse/dosaatoritesse panna ja patsientidele manustamiseks väljastada, st seda võivad erihoolekandeasutuses teha ka meditsiinilise hariduseta töötajad, kui see on asutuse sisemise töökorraldusega nii paika pandud ja töötajad on selle ülesande osas juhendatud. Arvestades, et ravimikarpe/dosaatoreid täidetakse rangelt arsti määratud raviskeemi järgi ning seejuures ei ole vaja raviotsuseid teha, siis ei eelda see tegevus meditsiinilist haridust. Küll aga tuleb arstil raviskeem regulaarselt üle vaadata, et selles vajadusel muudatusi teha ja patsienti jälgiv personal peab arstile märku andma, kui patsiendi seisund halveneb või muutub, et arst saaks raviskeemi vajadusel korrigeerida.

Kuna õdede puudus tööturul on suur, näeb Ravimiamet tänases olukorras antud teema vaatest head lahendust apteekide poolt pakutavas ravimite personaalse jaendamise teenuses, mis oma sisult on kvalitatiivselt erinev tegevus võrreldes ravimite ravimikarpi/dosaatorisse jagamisega. Personaalse jaendamise teenus hõlmab lisaks ravimite jaotamisele manustamiskordade kaupa ka raviskeemi ja ravimite kasutamise üle vaatamist ravimispetsialistiks oleva apteekri poolt, kes oskab vajadusel juhtida raviarstide tähelepanu raviskeemi muutmise vajadusele või juhendada ravimite kasutajat ravimite kasutamisega seotud detailide osas (milliseid ravimeid võtta enne või pärast sööki, milliseid ravimeid korraga või vahega võtta jne).

Samuti näeme positiivseid külgi selles, kui hooldekodudes kohapeal töötavad meditsiiniõed, kes saavad tegeleda ravimite dosaatoritesse jagamisega, kuid selle kõrval on olulisemgi, et nad saavad veel suuremat lisandväärtust pakkuda patsientide jälgimisel ravimite manustamise, ravijärgimuse ning kõrvaltoimete märkamise vaatest ning anda raviarstile väärtuslikku tagasisidet patsiendi seisundi muutuste ja ravimite võimalike koos- või kõrvaltoimete kohta.

Hoolekandeteenuse osutajal tuleb ravimite käitlemisel täita erinevaid nõudeid, mis puudutavad ravimite hankimist, säilitamist ning ravimite kasutamist ja arvestust. Ravimiameti hinnangul ei eelda see ilmtingimata meditsiinilist haridust, kui järgitakse arsti määratud raviskeemi, kuulatakse apteekri nõuandeid ravimi kasutamise ja säilitamise osas, loetakse ravimi pakendis olevat infotehte ja täidetakse asutuses eeskirjadega paika pandud põhimõtteid (soovitame tutvuda Ravimiameti juhiseiga: <https://www.ravimiamet.ee/sites/default/files/documents/2022-05/Juhend%20hoolekandeteenuse%20osutajatele%20ravimite%20k%C3%A4itlemiseks.pdf>)

Ravimeid tuleb anda klientidele nii, nagu arst on määranud. Retseptiravimite klientidele andmise aluseks saab olla vaid arsti poolne raviskeem, mida peab järgima ja mida tuleks arstil regulaarselt uuendada.

Väljaspool arsti määratud raviskeemi võib ilma meditsiinilise hariduseta isik kliendile manustada vaid käsimüügiravimeid, mille kasutamise kohta on ta saanud arstilt vastavad juhised ning teab millistel juhtudel ja millises annuses ravimit manustada.

Igas hoolekandetasutuses peavad olema üksikasjalikud asutuse juhi kinnitatud eeskirjad ravimite säilitamiseks ja arvestuse pidamiseks.

Ravimite säilitamise eeskiri peab kirjeldama ravimite säilitamise kohti ja tingimusi hoolekandetasutuses (sh ravimite säilitamisruumides ja külmkappides temperatuuri järgimist, kõrvaliste isikute juurdepääsu piiramist jmt).

Ravimite arvestuse pidamise eeskiri peab hõlmama ravimite hankimist, hankedokumentide säilitamist, ravimite andmist osakondadele/hooldajatele, ravimite kasutamise dokumenteerimist ning inventuuri tegemist, st kuidas ettevõttes täidetakse Sotsiaalministri määramises nr 20 kehtestatud nõudeid.

Ettevõtte juht peab kirjalikult määrama ravimite arvestuse pidamise eest vastutava isiku. Vastutav isik peaks kirjalikult nimeliselt määrama isiku (isikud), kellel on juurdepääs narkootilistele ja psühhotroopsetele ainetele ja kellel on õigus nimetatud aineid vastu võtta ja väljastada.

Seega on positiivne, kui erihoolekande asutustes jaotaksid ravimeid dosaatoritesse meditsiiniõed või kasutataks apteekide pakutavat ravimite personaalse jaendamise teenust, kuid kui eelpool välja toodud kvaliteedisüsteemi nõuded on hoolekandetasutuses täidetud, asutuse töötajad juhendatud, välja õpetatud ning vastusalad paika pandud, võivad ravimite dosaatoritesse jagamist teha ka tegevusjuhid. Oluline on, et järgitakse arsti poolt paika pandud raviskeemi, jälgitakse patsiente pärast ravimi manustamist ning ollakse patsientide raviarstidega regulaarses ja piisavas kontaktis.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Katrin Kõiv

Järelevalveosakonna inspeksioonibüroo juhataja

737 4140

katrin.koiv@ravimiamet.ee